

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

(повна назва підрозділу)

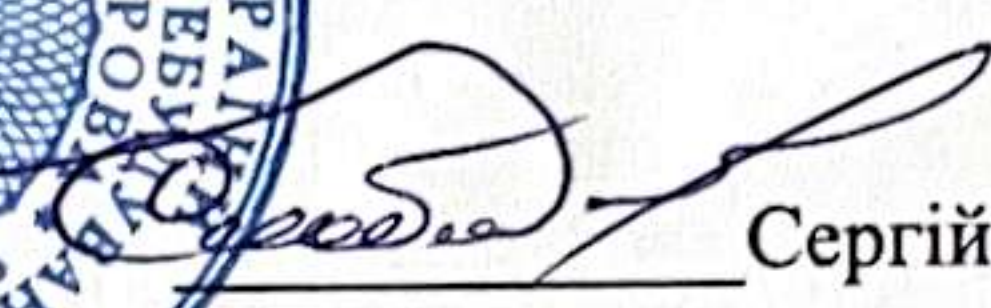
КАФЕДРА ПЕРЕКЛАДУ

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної
роботи

 Сергій Слободян

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕКЛАДУ
DIGITAL TRANSLATION TECHNOLOGIES

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
тип дисципліни	<u>обов'язкова</u>
мова викладання	<u>англійська</u>

Миколаїв – 2026

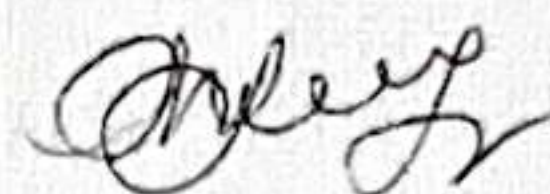
Робоча програма навчальної дисципліни «Цифрові технології перекладу» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, В 11 Філологія, спеціальності В 11.10 Прикладна лінгвістика. освітня програма «Прикладна лінгвістика»

«3» квітня 2026 р. 12 с.

Розробник: Солодка Анжеліка Костянтинівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри перекладу

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Цифрові технології перекладу» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «Прикладна лінгвістика»
кандидат філологічних наук, доцент

 Ольга ДАНИЛЬЧУК

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Цифрові технології перекладу» розглянуто на засіданні кафедри Перекладу

Протокол № 4 від «5» квітня 2026 р.

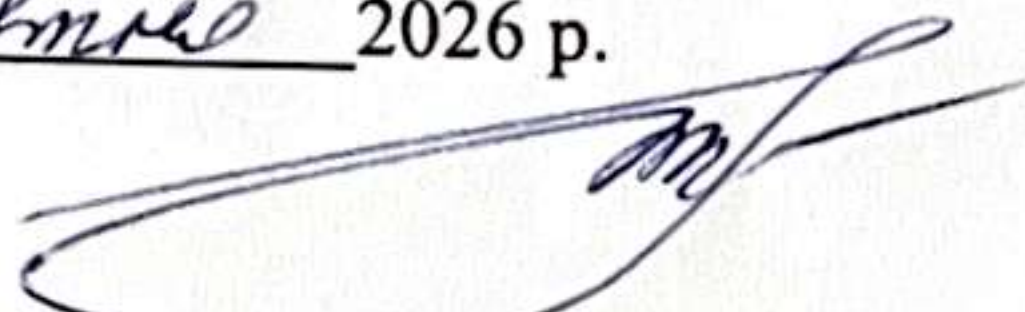
Завідувач кафедри

 Анжеліка СОЛОДКА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Цифрові технології перекладу» розглянуто Навчально-методичною радою філологічного факультету

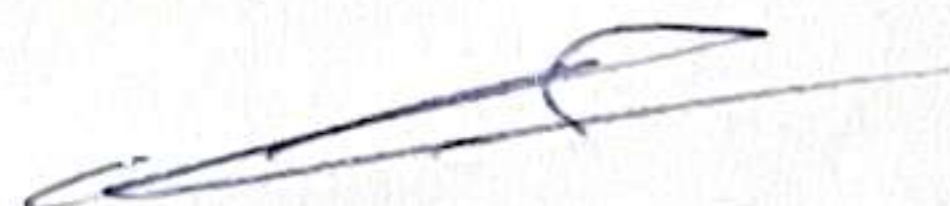
Протокол № 3 від «08» квітня 2026 р.

Голова

 Лілія РУСКУЛІС

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Цифрові технології перекладу» погоджено з навчальним відділом

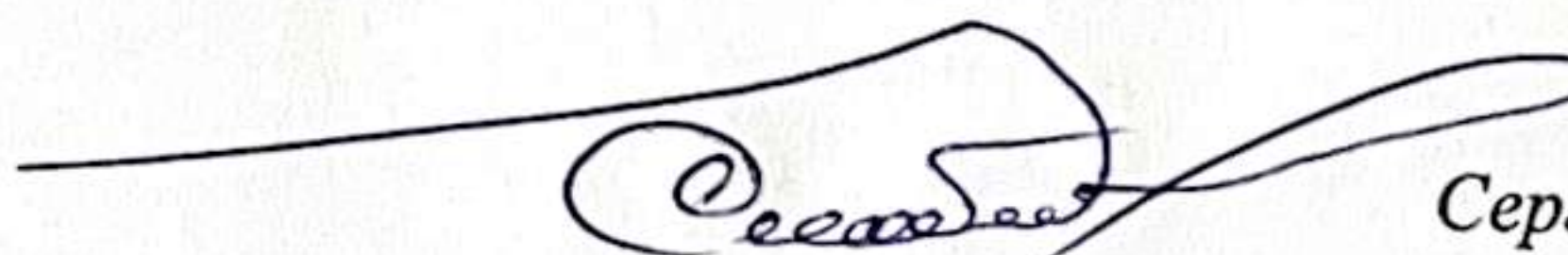
Начальник відділу

 Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Цифрові технології перекладу» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 4 від «29» квітня 2026 р.

Голова НМР НУК

 Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2026

© Солодка А.К., 2026

ЗМІСТ

<i>Вступ.....</i>	<i>4</i>
<i>1. Опис навчальної дисципліни</i>	<i>5</i>
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни</i>	<i>6</i>
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни.....</i>	<i>6</i>
<i>4. Очікувані результати навчання</i>	<i>6</i>
<i>5. Програма навчальної дисципліни.....</i>	<i>6</i>
<i>6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування.....</i>	<i>9</i>
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	<i>9</i>
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	<i>11</i>
<i>9. Засоби навчання.....</i>	<i>12</i>
<i>10. Рекомендовані джерела інформації</i>	<i>12</i>

ВСТУП

Анотація

Курс «Цифрові технології перекладу» спрямований на формування у здобувачів вищої освіти системних знань та практичних навичок роботи з інноваційним інструментарієм сучасної перекладацької галузі. Програма охоплює перехід від класичних систем автоматизації (CAT-tools) до новітніх рішень на основі штучного інтелекту. В межах курсу детально розглядаються архітектура систем автоматизованого перекладу, принципи управління термінологічними базами та пам'яттю перекладів (TM), особливості локалізації цифрового контенту та програмного забезпечення. Особлива увага приділяється інтеграції нейронного машинного перекладу (NMT) у робочий процес, опануванню стратегій постредагування (MTPE) та використанню генеративних моделей ШІ для вирішення лінгвістичних завдань. Слухачі курсу навчатимуться працювати в хмарних середовищах для колективного управління проєктами та забезпечувати високу якість перекладу за допомогою автоматизованих засобів LQA.

Ключові слова: *цифрові технології перекладу, CAT-інструменти, пам'ять перекладів (TM), термінологічні бази, нейронний машинний переклад (NMT), постредагування (MTPE), локалізація, генеративний штучний інтелект, prompt-інжиніринг, системи управління перекладом (TMS).*

Abstract

The course "Digital Translation Technologies" is designed to provide students with systemic knowledge and practical skills in using the innovative tools of the modern translation industry. The program covers the transition from classical computer-assisted translation (CAT) systems to cutting-edge AI-based solutions. The course provides an in-depth study of CAT tools architecture, principles of terminology management and translation memory (TM), and the specifics of software and digital content localization. Particular emphasis is placed on integrating neural machine translation (NMT) into the workflow, mastering post-editing strategies (MTPE), and utilizing generative AI models for linguistic tasks. Students will learn how to operate within cloud-based environments for collaborative project management and ensure high translation quality using automated LQA tools.

Keywords: *Digital translation technologies, CAT tools, translation memory (TM), terminology databases, neural machine translation (NMT), post-editing (MTPE), localization, generative AI, prompt engineering, translation management systems (TMS).*

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань В. Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Обов'язкова		
Модулів – 1		Рік підготовки:		
Змістових модулів – 3		2-й	2-й	
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціальність: В11 Філологія (за спеціалізаціями) Спеціалізація: В 11.10 Прикладна лінгвістика Освітня програма: Прикладна лінгвістика	Семестр		
Індивідуальне науково- дослідне завдання –		3-й	3-й	
		Лекцій		
		15 год.	4 год.	
Загальна кількість годин –90		Практичні, семінарські		
		15 год.	4 год.	
		Лабораторні		
	0 год.	0 год.		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: Перший (бакалаврський)	Самостійна робота		
		60 год.	82	
		Індивідуальні завдання: 0 год.		
		Вид контролю: залік		
		Форма контролю: комбінована		

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «*Цифрові технології перекладу*» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

ІК 01. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК 06. Здатність до пошуку, опрацювання й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 16. Уміння підготувати і здійснити публічний виступ філологічного змісту, дотримуючись сучасних вимог і стандартів етичного, змістового, формального й естетичного характеру.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є: Основи інформаційних технологій і програмування, Англійська мова, Основи прикладної лінгвістики

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких програмних результатів навчання:

ПРН 04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 20. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 23. Перекладати усні й письмові тексти та надавати консультації з відповідних питань

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Екосистема цифрового перекладу: від автоматизації до штучного інтелекту.

Змістовний модуль 1. Технології автоматизації та управління перекладацькими проєктами

Тема 1. Архітектура сучасних CAT-інструментів (Computer-Assisted Translation). Література [1, с. 22–38].

Тема 2. Управління термінологічними базами даних та пам'яттю перекладів (TM). Література [2, с. 112–130].

Тема 3. Хмарні платформи для колаборації та TMS (Translation Management Systems). Література [1, с. 54–70].

Тема 4. Локалізація програмного забезпечення та ігрового контенту: інструментарій.

Література [3, с. 210–225].

Тема 5. Контроль якості (LQA) у цифровому середовищі та автоматизована перевірка текстів.

Література [2, с. 155–170].

Змістовний модуль 2. Машинний переклад та генеративний ШІ в роботі лінгвіста

Тема 1. Нейронний машинний переклад (NMT) та стратегії постредагування (MTPE).

Література [1, с. 95–110].

Тема 2. Генеративний ШІ та prompt-інжиніринг для перекладацьких завдань.

Етика використання ШІ інструментів.

Література [3, с. 305–320].

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1. Екосистема цифрового перекладу: від автоматизації до штучного інтелекту.										
Змістовний модуль 1. Технології автоматизації та управління перекладацькими проєктами										
Тема 1. Архітектура сучасних CAT-інструментів (Computer-Assisted Translation).	12	2	2	–	8	12	2	-	-	10
Тема 2. Управління термінологічними базами даних та пам'яттю перекладів (TM).	12	2	2	–	8	10		-	-	10
Тема 3. Хмарні платформи для колаборації та TMS (Translation Management Systems).	12	2	2	–	8	12	-	2	-	10
Тема 4. Локалізація програмного забезпечення та ігрового контенту: інструментарій.	12	2	2	-	8	10	-	-	-	10
Тема 5. Контроль якості (LQA) у цифровому середовищі та автоматизована	12	2	2	-	8	16	-	-	-	16

перевірка текстів.										
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	60	10	10	–	40	60	2	2	-	56
<i>Усього годин</i>	60	10	10	–	40	60	2	2	-	56
Змістовий модуль 2. Машинний переклад та генеративний ШІ в роботі лінгвіста										
Тема 1. Нейронний машинний переклад (NMT) та стратегії постредагування (МТРЕ).	15	2	2	–	10	14	2	-	-	12
Тема 2. Генеративний ШІ та prompt-інжиніринг для перекладацьких завдань. Етика використання ШІ інструментів.	15	3	3	–	10	16	-	2	-	14
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	30	5	5	–	20	30	2	2	-	26
<i>Усього годин</i>	30	5	5	-	20	30	2	2	-	26
<i>Разом за курсом</i>	90	15	15	0	60	90	4	4	-	82

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Архітектура сучасних CAT-інструментів (Computer-Assisted Translation).	2	2
2	Управління термінологічними базами даних та пам'яттю перекладів (ТМ).	2	
3	Хмарні платформи для колаборації та TMS (Translation Management Systems).	2	
4	Локалізація програмного забезпечення та ігрового контенту: інструментарій.	2	
5	Нейронний машинний переклад (NMT) та стратегії постредагування (МТРЕ).	2	2
6	Генеративний ШІ та prompt-інжиніринг для перекладацьких завдань.	2	
7	Етика використання ШІ інструментів.	3	
	<i>Разом</i>	15	4

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

підготовка до практичних занять – **2 год. / 1 заняття**;

виконання проєктних завдань – **3–5 год. / 1 проєкт**;

підготовка до тестового контролю – **3–4 год. / 1 тест**;

підготовка до підсумкового контролю – **15 год. / 1 захід**

підготовка до колоквіуму – **15 год. / 1 захід**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	20	16
2	Виконання проєктних завдань*	10	16
3	Підготовка до тестового контролю	10	16
4	Підготовка до підсумкового контролю	10	16
5	Підготовка до колоквиуму з письмовою роботою	10	18
	<i>Разом</i>	60	82

6. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їхнього демонстрування

Методи навчання:

на лекційних заняттях:

лекція;
пояснення;
дискусія;
диспут;
ілюстрування;
демонстрація;
відеометод;
майстер-клас

на практичних заняттях:

практична робота;
фронтальне опитування;
частково-пошуковий метод;
спостереження.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді (лише для студентів денної форми навчання);
- тестові роботи;
- проєктні (самостійні) роботи;
- контрольна робота;
- колоквиум.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, тест, проєкт, колоквиум) (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також підготовки дослідницьких матеріалів до колоквиуму.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи не сформульовані, використовується невірна термінологія.
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 35 балів (7 тем по 5 балів)</i>	

Виконання індивідуальних завдань	Критерії оцінювання
5	Завдання виконано правильно, відповідь повна, логічна, містить аналіз, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
4	Завдання виконано в цілому правильно, відповідь достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу
3	Завдання виконано частково правильно, відповідь містить неточності, недостатньо обґрунтована
2	Завдання має суттєві помилки, аргументи не сформульовані, неправильно використовуються терміни тощо
1	Завдання має значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтовано
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 25 балів (5 завдань по 5 балів)</i>	

Контрольна робота	Критерії оцінювання
9-10	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки
7-8	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
5-6	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
3-4	Відповідь має суттєві помилки, аргументи не сформульовані, використовуються невірна термінологія
1-2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована

0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 20 балів (2 контрольних роботи по 10 балів)</i>	

Залік	Критерії оцінювання
20-18	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міждисциплінарні зв'язки, містить аргументовані висновки
17-14	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
13-10	Відповідь частково правильна, містить неточності, не обґрунтована
9-5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується неправильна термінологія.
4-1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 20 балів</i>	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Відповіді на практичних заняттях	7 тем x 5 балів = 35 балів	2 тем x 5 балів = 10 балів
Виконання індивідуальних завдань	5x5 балів = 25 балів	10x5 балів = 50 балів
Контрольна робота	2x10 балів = 20 балів	2x10 балів = 20 балів
Залік	20	20
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ1	T1	Відповідь на практичному занятті	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	1*5=5
	T2	Виконання індивідуальних завдань	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	2*5=10
		Відповідь на практичному занятті	1*5=5		
	T3	Відповідь на практичному занятті	1*5=5	Відповідь на практичному занятті	1*5=5
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	1*5=5
	T4	Відповідь на практичному занятті	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	1*5=5
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5		
	T5	Відповідь на практичному занятті	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	2*5=10

		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5		
		Контрольна робота	10	Контрольна робота	10
ЗМ2	Т6	Відповідь на практичному занятті	1*5=5	Виконання індивідуальних завдань	2*5=10
		Виконання індивідуальних завдань	1*5=5		
	Т7	Відповідь на практичному занятті	1*5=5	Відповідь на практичному занятті	1*5=5
				Виконання індивідуальних завдань	1*5=5
		Контрольна робота	10	Контрольна робота	2*10=20
Підсумковий контроль		залік	20	залік	20
Сума			100		100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для занять послужать програми та платформи, які репрезентують цифрові технології перекладу та використання ШІ у перекладі.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Кушнір А. К. *Технології перекладу в цифрову епоху: інструменти та методи*. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2024. 256 с.
2. Ольховська А. С. *Цифрові технології в перекладі: навчальний посібник*. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 216 с.
3. Зінукова Н. В. *Перекладацькі технології у професійній діяльності: від ТМ до штучного інтелекту*. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2024. 280 с.

Допоміжна література

1. Bowker, L. *De-mystifying Translation: Lynching the Machine?* Routledge, 2023.
2. Kenny, D. *Machine Translation for Everyone: Empowering Users in the Age of AI*. Language Science Press, 2022.
3. Рум, А. *Exploring Translation Theories*. 3rd ed. Routledge, 2023.
4. Єнікеєва С. М. *Основи локалізації та тестування ПЗ*. Запоріжжя, 2022.
5. Reinke, U. *State of the Art in Translation Technologies*. Springer, 2021.

Інформаційні ресурси

1. ProZ.com — Найбільша професійна мережа перекладачів та база інструментів: <https://www.proz.com>
2. Memsource (Phrase) Academic Edition — Хмарна платформа для навчання перекладу: <https://phrase.com>
3. Slator — Аналітичний ресурс про ринок перекладацьких технологій: <https://slator.com>
4. MultiLingual Magazine — Видання про новинки локалізації та технологій: <https://multilingual.com>
5. European Language Resources Association (ELRA) — Ресурси для мовних технологій: <http://www.elra.info>